

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **Y. S.,** zastoupeného advokátem Mgr. Janem Peroutkou, se sídlem Velká Hradební 484/2, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 48 Az 106/2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Stěžovatel včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR (dále jen „žalovaný“) ze dne 13. 4. 2004, č. j. OAM-181/LE-02-07-2001, o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když namítá jednak vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech; a dále jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Prvá stěžovatelova námitka je postavena na tvrzení, že v jeho případě nemohl krajský soud rozhodovat ve věci samé bez jednání, když stěžovatel nebyl řádně poučen o možnosti

vyjádřit předem svůj nesouhlas s takovým postupem krajského soudu. V písemné podobě své žaloby přitom své žalobní důvody předestřel pouze velmi obecně, neboť jeho čeština je na velice dobré úrovni pouze v ústní podobě, jeho schopnost českého písemného projevu je naopak omezená.

Dále protestuje proti tomu, že žalovaný vycházel pouze ze zpráv Ministerstva zahraničních věcí USA, informací z databáze ČTK a informací společnosti Člověk v tísni, které o situaci na Ukrajině podávaly pouze obecný přehled, naopak žalovaný nebral dostatečně v potaz jím uváděné konkrétní skutečnosti. Zejména nesouhlasí s tím, že žalovaný a poté i krajský soud vzaly zavděk informací společnosti Člověk v tísni, že není znám případ, kdy by ukrajinské úřady vydaly ruské FSB některého z ukrajinských dobrovolníků působících v první čečenské válce. Takových obecných tvrzení nachází v rozsudku krajského soudu několik, staví proti nim ovšem svůj názor, že jeho obavy, že by za svou účast v čečenské válce mohl být vydán ruské tajné službě, jsou plně odůvodněné.

Konečně uvádí, že před krajským soudem z výše uvedených důvodů také nemohl zmínit, že hodlá uzavřít sňatek se svou přítelkyní, paní I. F., s níž žijí ve společné domácnosti a hodlají spolu v brzké době založit rodinu, což je podle něj důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje tento rozsudek krajského soudu zrušit.

Žalovaný ve svém vyjádření nejprve uvádí, že adresa, již stěžovatel uvedl v kasační stížnosti, již není platná, neboť stěžovatel z P. s. v B. p. B. již odešel. Dále především odkazuje na obsah spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi učiněné stěžovatelem v průběhu řízení, a uvádí, že jeho rozhodnutí ve věci azylu i následný rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Dále žalovaný odmítá i stěžovatelův argument o chystaném sňatku jako důvodu pro poskytnutí humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a přitom se odvolává na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, podle nějž je poskytnutí azylu specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Z těchto důvodů žalovaný navrhuje, aby byla kasační stížnost Nejvyšším správním soudem buď odmítnuta nebo zamítnuta.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 6. 11. 2001 na základě žádosti, v níž je jako důvod žádosti o azyl uvedeno, že se stěžovatel zúčastnil v letech 1994 – 1996 na základě svého přesvědčení konfliktu v Čečensku na straně Čečenců a bojí se vrátit na Ukrajinu, neboť několik jeho spolubojovníků již „zmizelo“. Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 1. 9. 2003. V tomto pohovoru také uvedl, že existuje tajná dohoda mezi ukrajinskými a ruskými speciálními službami, podle níž ukrajinská bezpečnostní služba vydává ukrajinské bojovníky z války v Čečensku ruským speciálním službám. Války v Čečensku se zúčastnil v letech 1994 – 1996 jako kuchař. Pak se vrátil na Ukrajinu a od roku 1997 se na něj vyptávali nějací lidé. Proto raději odjel do ČR, kde začal podnikat. Po roce tohoto podnikání byl odsouzen českými soudy k trestu odnětí svobody na pět let za podvod. V době jeho pobytu v ČR se o něj údajně u jeho manželky stále zajímali nějací lidé, proto se se stěžovatelem raději rozvedla. Domníval se, že je stále nepohodlný a obával se, že hrozba pronásledování ze strany ruských speciálních sil je v případě jeho návratu na Ukrajinu stále významná. Obdobná fakta vyplynula

i z dřívějšího pohovoru konaného dne 26. 11. 2001, kde stěžovatel uvedl, že se do války zapojil poté, co vypukly boje během jeho návštěvy na svatbě v Čečensku.

Žalovaný předmětnou žádost o poskytnutí azylu zamítl svým výše označeným rozhodnutím ze dne 13. 4. 2004. Žalovaný v tomto rozhodnutí vyšel z informací Ministerstva zahraničních věcí USA o situaci v oblasti dodržování lidských práv na Ukrajině v roce 2002, databáze ČTK, informací Ministerstva zahraničních věcí ČR a informací společnosti Člověk v tísni. Z těchto informací mimo jiné vyplynulo, že se v čečenském konfliktu angažovalo asi 300 Ukrajinců, z nichž asi 90% je známo ukrajinským úřadům, už proto, že většina z nich pocházela z krajně nacionalistické ukrajinské strany UNA-UNSO, a vzhledem k úzké spolupráci s ruskou FSB je pravděpodobné, že tato jména jsou známa i jí. Podle informací společnosti Člověk v tísni k vydání těchto ukrajinských občanů do Ruska nedochází, zvlášť když všichni bojovníci byli ruskou stranou amnestováni. Jsou ovšem rozšířeny zvěsti, že by k tomu dojít mohlo. Žalovaný vyšel z těchto informací a zamítnutí stěžovatelovy žádosti o azyl zdůvodnil tím, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti vedoucí k závěru, že vyvíjel činnost k uplatňování politických práv a svobod, či se jinak politicky angažoval. Pokud stěžovatel pociťoval hrozbu ze strany ukrajinských a ruských speciálních sil, měl se s tímto problémem obrátit na ukrajinské státní orgány, tedy využít právních prostředků ochrany poskytovaných ukrajinským právním řádem. Dále nebyly dány ani podmínky umožňující udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu a nebyla shledána ani přítomnost překážky vycestování podle § 91 téhož zákona, zvláště když na Ukrajině byl již zrušen trest smrti.

Proti tomuto zamítavému rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Praze. V této žalobě stěžovatel vyjádřil svůj nesouhlas se závěry žalovaného a vytkl mu, že ve svém rozhodnutí vyšel z informací od různých institucí a organizací, které však mají pouze generalizující charakter a nevypovídají nijak o osobě a jednání stěžovatele a jeho obavách z návratu.

Krajský soud v Praze žalobu zamítl shora označeným rozsudkem. V tomto zamítavém rozsudku krajský soud shledal, že žalobce neměl nikdy potíže se státními orgány na Ukrajině, obával se však tajných služeb, které se údajně zajímaly o jeho osobu, neboť se účastnil bojů v Čečensku. Takový důvod však nelze podle názoru krajského soudu podřadit pod žádnou ze skutečností, které jsou v § 12 zákona o azylu uvedeny jako skutečnosti odůvodňující udělení azylu. Dále krajský soud rekapituloval prameny, z nichž vycházel žalovaný a ztotožnil se se závěry, které z nich žalovaný vyvodil. Souhlasil také s neudělením azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu a neshledáním překážky vycestování. Ze všech těchto důvodů krajský soud posuzovanou žalobu zamítl výše označeným rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejprve je nutné přezkoumat, zda se v řízení před krajským soudem nevyskytly namítané vady v řízení, zejména zda nebyl stěžovatel opravdu zkrácen na svých procesních právech tím, že v jeho věci bylo rozhodnuto bez nařízení ústního jednání, jak namítá.

Je tedy třeba zjistit, zda krajský soud správně aplikoval ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., které stanoví: *„Soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně*

navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.“

Zdejší soud toto ustanovení vyložil v právně obdobném případě ve svém rozsudku ze dne 26. 2. 2004, sp. zn. 6 Azs 36/2003 (nepublikováno), kde uvedl: *„Pokud soud řádně doručil účastníku řízení výzvu k vyjádření, zda souhlasí s tím, aby soud rozhodl ve věci bez jednání (§ 51 s. ř. s.), a účastník řízení ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy nevyjádřil svůj nesouhlas, má se zato, že s takovým postupem souhlasí. Napadá-li za této situace účastník řízení rozhodnutí soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., přičemž vadu řízení spatřuje v tom, že mu byla odepřena možnost jednat před soudem, zamítne Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř s.).“*

Stěžovatel sice v kasační stížnosti namítá, že řádně poučen nebyl, ze soudního spisu je však zjistitelné, že byl. Svědčí o tom poučení ze dne 11. 5. 2004, které obsahovalo i výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a které bylo stěžovateli posláno na adresu P. s. B. - J. Stěžovatel si ji sice na této adrese nevyzvedl, jak vyplývá z obálky založené v soudním spise na č. l. 7, podle § 46 odst. 2 tehdy účinného znění zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, na nějž v otázce doručování odkazuje § 42 odst. 5 s. ř. s., však platilo: *„Nebyl-li adresát zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručí se jiné dospělé osobě bydlící v témže bytě nebo v témže domě, působící v témže místě podnikání anebo zaměstnané na témže pracovišti, je-li ochotna obstarat odevzdání písemnosti. Není-li možno ani takto doručit, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do tří dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.“* Předmětnou výzvu je tedy nutno považovat za doručenou tři dny od uložení, ke kterému došlo 18. 5. 2004, neboť ze správního a soudního spisu vyplývá, že se stěžovatel v P. s. B. - J. v předmětném období zdržoval, pouze si zásilku nevyzvedl. Krajský soud proto mohl o věci rozhodnout bez nařízení ústního jednání a rozhodnout pouze na základě písemných podkladů. Stěžovatel navíc neuvádí, jaké další skutečnosti by byl uvedl v rámci ústního jednání; jeho poznámka, že v písemné žalobě byl schopen se vyjádřit pouze obecně, přitom působí pohledem délky jeho pobytu v ČR poněkud nevěrohodně.

Stěžovatelova druhá námitka pak směřuje do tvrzeného nedostatečného zjištění skutkového stavu žalovaným. Zdejšímu soudu nepřísluší činit kategorická tvrzení v otázce, zda stěžovatel může být potencionálně na Ukrajině ohrožen, pokud bojoval v Čečensku na straně Čečenců. Jednoznačně však může zdejší soud uvést, že žalovaný si opatřil pro své rozhodnutí řadu podkladů, jak od státních orgánů, tak od nezávislé nevládní organizace, tyto podklady se přitom týkaly jak obecné situace na Ukrajině, tak i konkrétních otázek vztahujících se na stěžovatelovy problémy. Nelze tedy tvrdit, že by se jednalo o „obecné a zcela nekonkrétní údaje“, jak tvrdí stěžovatel. Stejně podrobně žalovaný prozkoumal i situaci stěžovatele, jak o tom svědčí zejména dvojice pohovorů s ním provedených. Napadené rozhodnutí žalovaného pak z těchto zjištění plně vychází a je s nimi v souladu, když žalovaný z podkladů zejména zjistil, že nebyl zjištěn žádný případ, kdy by reálně došlo k vydání některého z ukrajinských bojovníků v čečenské válce ruským speciálním silám. Na správnosti závěru, že za této situace není stěžovatel pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu, přitom nic nemění ani pohledem stěžovatelovy pozice před ukrajinskými orgány poněkud problematický poukaz žalovaného, že se měl stěžovatel se svými problémy obrátit nejprve na ukrajinské státní orgány.

Co se týče stěžovatelovy poslední námitky ohledně jeho plánovaného sňatku, zde je nutno uvést, že se jedná o skutečnost, kterou stěžovatel uvedl až po vydání napadeného správního rozhodnutí a není rozhodné, zda tak učinil až před Nejvyšším správním soudem, či zda chtěl tuto skutečnost uvést již před krajským soudem, ani v jednom případě by taková skutečnost nemohla jakkoliv zpochybnit zákonnost již předtím vydaného správního rozhodnutí. Ze setrvalé judikatury zdejšího soudu navíc vyplývá, že otázka, které důvody budou shledány za dostačující k udělení humanitárního azylu, je ponechána správnímu uvážení žalovaného. K důvodům, jež uvádí stěžovatel, se pak zdejší soud vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 24. 9. 2003, sp. zn. 7 Azs 3/2003, kde uvedl: *„Samotná skutečnost, že žadatel o azyl má v úmyslu se v České republice oženit a založit zde rodinu, není bez dalších okolností hodných zvláštního zřetele důvodem pro udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“*

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění některého z namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného – v souzené věci nebyly shledány vady řízení před správním orgánem, kdy by pro tuto důvodně vytýkanou vadu krajský soud měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit; a nebyla shledána ani jiná vada řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu